

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

Н.М. Стефанишин

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
В КРАЇНАХ ЄС

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для забезпечення самостійної роботи
студентів денної та заочної форми навчання

Івано-Франківськ, 2022

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (протокол №10 від 26 травня 2022 року).

Затверджено на засіданні Науково-методичної ради Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (протокол №5 від 30 червня 2022 року).

Рекомендовано до друку Рішенням Вченої ради навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №2 від 03 листопада 2022 року).

Рецензенти:

Мироненко Ігор Віталійович

доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника

Кузьмич Олег Ярославович

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри судочинства навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника

С 20 Стефанишин Н.М. Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС. Методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання. Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022. 35 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника і призначені для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС», підготовки до здачі заліку. У посібнику викладені завдання з навчальної дисципліни «Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС», які включають короткі методичні рекомендації, переліки контрольних питань, задачі та практичні завдання.

Методична розробка призначена для студентів, аспірантів, викладачів.

ББК 67.9 (4УКР)310

© Стефанишин Н. М., 2022

© Навчально-науковий

юридичний інститут

Прикарпатський національний

університет імені

Василя Стефаника, 2022

ЗМІСТ

<i>ПЕРЕДМОВА</i>	4
<i>ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</i>	6
<i>СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ</i>	8
<i>ТЕМА №1. Загальна характеристика правового регулювання відносин в країнах ЄС</i>	8
<i>ТЕМА №2. Забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в країнах ЄС</i>	13
<i>ТЕМА №3. Правова охорона авторського права та суміжних прав в країнах ЄС</i>	15
<i>ТЕМА №4. Патентне право ЄС</i>	19
<i>ТЕМА №5. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг в країнах ЄС</i>	24
<i>ТЕМА №6. Правова охорона інших об'єктів права інтелектуальної власності в країнах ЄС</i> ..	27
<i>СПИСОК ДЖЕРЕЛ</i>	31

ПЕРЕДМОВА

В сучасних умовах інтелектуальна власність стає суттєвим елементом економіки. Зростаюча роль прав на інтелектуальну власність обумовлена, по-перше, активним впровадженням технологічних досягнень, а, по-друге, розвитком в сучасному суспільстві інформаційних технологій. У зв'язку з цим питання правової охорони прав інтелектуальну власність в умовах науково-технічного прогресу стають одними з найактуальніших в сучасному світі. Більшість видів результатів інтелектуальної діяльності і засобів індивідуалізації є об'єктами правової охорони у всьому світі. Метою вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС» є поглиблення та формування системи знань у студентів щодо визначення передумов становлення та розвитку правового регулювання відносин інтелектуальної власності у країнах ЄС, розкриття особливостей механізму уніфікації та гармонізації правової охорони інтелектуальної власності у країнах ЄС, встановлення тенденцій розвитку правового регулювання відносин інтелектуальної власності, під впливом яких формується право інтелектуальної власності ЄС, а також з'ясування змісту правових норм, що становлять систему права інтелектуальної власності ЄС.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС» є науковий аналіз джерел регулювання відносин в сфері права інтелектуальної власності в країнах ЄС, забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в країнах ЄС, а також, особливості правового регулювання відносин, що пов'язані з окремими об'єктами права інтелектуальної власності загалом.

Окрім лекційних та семінарських занять важливим елементом навчального процесу, сьогодні, є самостійна робота студентів. Самостійна робота – це форма організації навчального процесу за принципом єдності навчальної (аудиторної) та самостійної (поза аудиторної) діяльності студентів, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять перевіряється та оцінюється викладачем в обов'язковому порядку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

- загальні положення про систему прав інтелектуальної власності в країнах ЄС;
- систему міжнародних договорів, директив, що здійснюють правове регулювання відносин у сфері прав інтелектуальної власності;
- правові норми, що регулюють відносини в сфері інтелектуальної власності за законодавством країн ЄС;
- систему об'єктів прав інтелектуальної власності та особливості надання їм правової охорони в країнах ЄС;
- особливості здійснення прав інтелектуальної власності;
- систему державних органів та громадських організацій, що здійснюють охорону прав інтелектуальної власності;
- форми та способи захисту прав інтелектуальної власності за європейським законодавством..

вміти:

- вільно володіти поняттями і категоріями права інтелектуальної власності;

- самостійно аналізувати і застосовувати норми права інтелектуальної власності в процесі практичної роботи за юридичною спеціальністю;
- здійснювати тлумачення правових норм права інтелектуальної власності;
- узагальнювати практику реалізації окремих норм права інтелектуальної власності та робити відповідні висновки;
- формувати висновки щодо різних правових систем та інститутів для розробки пропозиції щодо гармонізації та раціональної адаптації законодавства України до права ЄС.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальна характеристика правового регулювання відносин в країнах ЄС.

Гене́за правового регулювання відносин інтелектуальної власності в країнах ЄС. Поняття та правова природа права інтелектуальної власності в країнах ЄС. Ознаки права інтелектуальної власності в ЄС. Система та місце права інтелектуальної власності у наднаціональній правовій системі ЄС. Джерела права інтелектуальної власності в країнах ЄС.

Тема 2. Забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в країнах ЄС.

Поняття та зміст майнових прав інтелектуальної власності в країнах ЄС. Особисті немайнові права інтелектуальної власності за законодавством європейських держав. Поняття захисту прав інтелектуальної власності. Способи та форми захисту прав інтелектуальної власності за законодавством країн ЄС та міжнародним європейським законодавством загалом.

Тема 3. Правова охорона авторського права та суміжних прав в країнах ЄС.

Поняття та зміст авторського права за законодавством країн ЄС. Функції і принципи авторського права. Джерела авторського права. Об'єкти авторського права, їх загальна характеристика. Об'єкти, які не охороняються авторським правом. Суб'єкти авторського права. Поняття та особливості суміжних прав в країнах ЄС. Об'єкти суміжних прав та їх правова природа. Суб'єкти суміжних прав.

Тема 4. Патентне право ЄС.

Поняття та зміст патентного права в країнах ЄС. Патентне право та право промислової власності в міжнародному законодавстві. Поняття та види патентів в міжнародно-правових актах. Суб'єкти патентного права. Об'єкти патентного права та їх особливості. Особливості правового регулювання патентування в країнах ЄС. Міжнародно-правова охорона та захист патентного права.

Тема 5. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг в країнах ЄС.

Загальна характеристика інституту правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг в країнах ЄС. Право інтелектуальної власності на комерційне (фірмове) найменування за європейським законодавством: поняття, об'єкти, суб'єкти та зміст. Право інтелектуальної власності на торговельну марку (знак для товарів і послуг) в країнах ЄС: поняття, об'єкти, суб'єкти та зміст. Особливості правового регулювання права інтелектуальної власності на географічне зазначення за законодавством ЄС: поняття, об'єкти, суб'єкти та зміст. Правова природа інших правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг в країнах ЄС. Міжнародно-правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Тема 6. Правова охорона інших об'єктів права інтелектуальної власності в країнах ЄС.

Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин (селекційні досягнення) в країнах ЄС. Суб'єкти та порядок набуття права інтелектуальної власності на сорти рослин,

породи тварин. Право інтелектуальної власності на компонування (топографію) інтегральних мікросхем в ЄС. Суб'єкти та зміст права інтелектуальної власності на компонування (топографію) інтегральних мікросхем. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Поняття та об'єкти права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Суб'єкти та порядок набуття права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію за законодавством європейських держав. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття в країнах ЄС.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Тема 1

Загальна характеристика правового регулювання відносин в країнах ЄС

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми студенти повинні дослідити гносеологічні аспекти становлення та розвитку права інтелектуальної власності в країнах ЄС. Окреслити засади права інтелектуальної власності за законодавством країн ЄС. Визначити зміст права інтелектуальної власності ЄС та шляхом встановлення ознак даного інституту визначити поняття права інтелектуальної власності. Окреслити основні субінститути права інтелектуальної власності. Дослідити джерела права інтелектуальної власності.

Практичні завдання:

Складіть розгорнуту схему інститутів та об'єктів права інтелектуальної власності в країнах ЄС.

Складіть розгорнуту схему суб'єктів права інтелектуальної власності в країнах ЄС.

Розв'яжіть тестові завдання:

Штаб-квартира Всесвітньої організації інтелектуальної власності знаходиться в:

- A. Стокгольмі
- B. Женеві
- C. Парижі
- D. Берліні
- E. Нью-Йорку

2. Всесвітня організація інтелектуальної власності заснована:

- A. в 1952 році
- B. в 1967 році
- C. в 1994 році

3. Центральним керівним органом Всесвітньої організації інтелектуальної власності є:

- A. Міжнародне бюро
- B. Генеральна асамблея
- C. Координаційний комітет

4. Виконавчий голова Всесвітньої організації інтелектуальної власності обирається строком на:

- A. 2 роки
- B. 3 роки
- C. 5 років
- D. 6 років

5. Штаб-квартира Європейського патентного відомства знаходиться у:

- A. Берліні
- B. Мюнхені
- C. Відні
- D. Гаазі
- E. Женеві

6. Аббревіатура Міжнародної федерації виробників фонограм:

- A. INTA
- B. ATRIP

C. IFPI

D. FICPI

7. Аббревіатура Міжнародної асоціації з розвитку навчання і досліджень у сфері інтелектуальної власності

A. INTA

B. ATRIP

C. IFPI

D. FICPI

8. Аббревіатура Міжнародної федерації патентних повірених:

A. INTA

B. ATRIP

C. IFPI

D. FICPI

9. Аббревіатура Міжнародної асоціації власників товарних знаків:

A. INTA

B. ATRIP

C. IFPI

D. FICPI

10. TRIPS – це:

A. Угода про міжнародну класифікацію товарів та послуг

B. Всесвітня конвенція про авторське право

C. Аббревіатура Всесвітньої організації інтелектуальної власності мовою оригінала

D. Угода СОТ про торговельні аспекти права інтелектуальної власності

11. Міжнародна класифікація товарів та послуг містить:

A. законодавчі акти щодо класифікації товарів і послуг

B. уточнення до національних стандартів класифікації товарів та послуг

C. класи товарів та послуг і примітки стосовно їх особливостей пошуку та тематики

12. Міжнародна патентна класифікація заснована:

A. в 1957 році

B. в 1971 році

C. в 1984 році

13. Першим у XIX ст. міжнародним правовим документом у сфері інтелектуальної власності є:

A. Бернська конвенція

B. Паризька конвенція

C. Римська конвенція

D. Мадридська угода

E. Вашингтонський договір

14. Положення Паризької конвенції спрямовані на охорону:

A. авторських прав

B. суміжних прав

C. об'єктів промислової власності

D. зазначень походження товарів

15. Положення Римської конвенції спрямовані на охорону:

A. авторських прав

- В. суміжних прав
 - С. об'єктів промислової власності
 - Д. зазначень походження товарів
16. Положення Бернської конвенції спрямовані на охорону:
- А. авторських прав
 - В. суміжних прав
 - С. об'єктів промислової власності
 - В. зазначень походження товарів
17. Принцип, за яким країна-учасниця угода надає громадянам іншої країни союзу такий же обсяг прав інтелектуальної власності як і громадянам своєї країни:
- А. принцип незалежності охорони
 - В. право пріоритету
 - С. право національного режиму
18. Символіка належить концепції:
- А. копірайт
 - В. копілефт
 - С. копімізм
19. Символіка належить концепції:
- А. копірайт
 - В. копілефт
 - С. копімізм
20. Концепція і практика використання законів авторського права для забезпечення неможливості обмежити будь-якій людині право використовувати, змінювати та розповсюджувати вихідний твір і твори, похідні від нього:
- А. копірайт
 - В. копілефт
 - С. копімізм
21. У якій країні була створена перша в Європі національна піратська партія?
- А. Бельгія
 - В. Німеччина
 - С. Швеція
 - Д. Швейцарія
22. «Антипіратський законопроект» АСТА підписано:
- А. в 2010 році
 - В. в 2011 році
 - С. в 2012 році
23. «Рух вільного програмного забезпечення» започаткував:
- А. Білл Гейтс
 - В. Річард Столлман
 - С. Лоуренс Лессиг
 - Д. Арпад Богш
24. Некомерційна організація, яка створила безкоштовні для використання типові договори – вільні і невольні публічні ліцензії, за допомогою яких автори і правонасники можуть поширювати свої твори більш широко і вільно, а споживачі контенту легально і більш просто користуватися цими творами:
- А. WorldIntellectualPropertyOrganization

B. GeneralPublicLicense

C. CreativeCommons

B. PiratePartiesInternational

25. «Рух вільної культури» зародився у:

A. Сватморському коледжі

B. Стенфордській школі права

C. Гарвардському університеті

Навчально-наукова література:

1. Інтелектуальне право України / за заг. ред. проф. О.С.Яворської. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016 р. 608 с.
2. Абдуліна І. Прецедентне рішення Верховного Суду США щодо захисту прав інтелектуальної власності // Інтелектуальна власність. 2013. № 3.
3. Атаманова Ю. Право інтелектуальної власності: система міжнародно-правового регулювання Х.: ДІВ, 2014.
4. Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право. К.:КНТ, 2015.
5. Бочарова Н. Права інтелектуальної власності ЄС. Гармонізація з національним законодавством // Віче. 2006. № 13. URL: <http://www.viche.info/journal/278/>
6. Белов В. В., Виталиев Г. В., Денисов Г. М. Интеллектуальная собственность. Законодательство и практика его применения М.: Юристь, 2012.
7. Богуславский М.М. Международная охрана промышленной собственности. М. 1967.
8. Блинников В.И. Комментарий к евразийскому патентному законодательству. К.,1997.
9. Бутнік-Сіверський О. Б., Борко Ю. Л. та ін. Теоретичні та методологічні засади оцінки вартості інтелектуальної власності: Монографія / О. Б. Бутнік-Сіверський, Ю. Л. Борко, І. Л. Шульпін та ін.; 2-ге видання, доп. К. : НДІ ІВ НАПрНУ. ТОВ “Лазуріт - Поліграф”, 2018. 486 с.

Нормативно-правові акти та Міжнародні договори:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 № 8073-X // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
5. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 № 2341-III // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
6. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
7. Закон України від 21.04.1993 № 3116-XII «Про охорону прав на сорти рослин» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
8. Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

9. Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII «Про охорону прав на промислові зразки» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
10. Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
11. Закон України від 15.12.1993 № 3691-XII «Про племінну справу у тваринництві» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
12. Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII «Про авторське право і суміжні права» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
13. Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР «Про захист від недобросовісної конкуренції» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
14. Закон України від 11.01.2001 № 2210-III «Про захист економічної конкуренції» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
15. Закон України від 5.11.1997 № 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
16. Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV «Про охорону прав на зазначення походження товарів» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
17. Закон України від 23.03.2000 № 1587-III «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
18. Закон України від 17.01.2002 № 2953-III «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
19. Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII «Про судову експертизу» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
20. Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII «Про Антимонопольний комітет України» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
21. Директива ЄС 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 р. про координацію певних положень, визнаних законами, правилами, та адміністративних заходів у державах-членах, що стосуються телевізійного мовлення // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
22. Директива ЄС 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних програм // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
23. Директива ЄС 92/100/ЄЕС від 19 листопада 1992 р. про право на прокат, право на позиčku і деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
24. Директива ЄС 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
25. Директива ЄС 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
26. Директива ЄС 96/9/ЄС від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

27. Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
28. Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
29. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

Тема 2

Забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в країнах ЄС

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми студенти повинні ознайомитися з діяльністю Міжнародних організацій в сфері права інтелектуальної власності, зокрема, діяльністю ВОІВ та СОТ. Дослідити діяльність відповідних Міжнародних організацій учасницею яких є Україна та вплив таких організацій на розвиток відносин в сфері права інтелектуальної власності в Україні. Також, проаналізувати національне законодавство та можливість його адаптації до законодавства ЄС щодо правового регулювання відповідних правових відносин.

Практичні завдання:

Окреслити питання правової охорони об'єктів прав інтелектуальної власності за національним законодавством країн ЄС.

Визначити діяльність інших міжнародних організацій в сфері права інтелектуальної власності.

Навчально-наукова література:

1. Питання інтелектуальної власності. Збірник наукових праць. Випуск десятий /За заг. ред. О. П. Орлюк. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ“Лазурит - Поліграф”, 2012. 313 с.
2. Питання інтелектуальної власності : зб. наук. праць. Випуск 11 / редкол. : О. П. Орлюк та ін.; НДІ ІВ НАПрНУ. К. : НВП Інтерсервіс, 2014. 200 с.
3. Питання інтелектуальної власності : [зб. наук. праць.] – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. Вип. 12. 240 с.
4. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю. М. Капіци: кол. авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін. К.: Видавничий Дім «Слово», 2016.
5. Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті Європейської інтеграції: Прохоров-Лукін Г., Кириченко І. Судова експертиза як невід'ємна складова ефективного захисту прав інтелектуальної власності //Юридичний журнал. 2015. №2. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1585>

Нормативно-правові акти та Міжнародні договори:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 № 8073-X // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
5. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 № 2341-III // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
6. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
7. Закон України від 21.04.1993 № 3116-XII «Про охорону прав на сорти рослин» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
8. Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
9. Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII «Про охорону прав на промислові зразки» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
10. Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
11. Закон України від 15.12.1993 № 3691-XII «Про племінну справу у тваринництві» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
12. Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII «Про авторське право і суміжні права» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
13. Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР «Про захист від недобросовісної конкуренції» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
14. Закон України від 11.01.2001 № 2210-III «Про захист економічної конкуренції» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
15. Закон України від 5.11.1997 № 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
16. Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV «Про охорону прав на зазначення походження товарів» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
17. Закон України від 23.03.2000 № 1587-III «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
18. Закон України від 17.01.2002 № 2953-III «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
19. Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII «Про судову експертизу» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
20. Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII «Про Антимонопольний комітет України» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
21. Директива ЄС 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 р. про координацію певних положень, визнаних законами, правилами, та адміністративних заходів у державах- членах, що стосуються телевізійного мовлення // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

22. Директива ЄС 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних програм // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
23. Директива ЄС 92/100/ЄЕС від 19 листопада 1992 р. про право на прокат, право на позиčku і деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
24. Директива ЄС 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
25. Директива ЄС 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
26. Директива ЄС 96/9/ЄС від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
27. Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
28. Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
29. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

Тема 3

Правова охорона авторського права та суміжних прав в країнах ЄС

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми необхідно звернути увагу на поняття авторського права та суміжних прав у законодавстві країн ЄС та окреслити ознаки даних субінститутів. Дослідити джерела авторського права та суміжних прав. Визначити поняття, суб'єкти та об'єкти авторського права в країнах ЄС та особливості їх правового регулювання. Аргументувати зміст авторського права та суміжних прав.

Практичні завдання:

Складіть розгорнуту схему об'єктів авторського права за законодавством України та країн ЄС.

Складіть порівняльну таблицю творів, що не є об'єктами авторського права відповідно до норм цивільного законодавства України та країн ЄС.

Складіть таблицю в якій будуть відображені об'єкти суміжних прав за законодавством ЄС.

Задачі:

Задача 1.

У вітальній новорічній листівці, розісланій однією з політичних партій у м. Львові було використано намальоване польським митцем Іллею Строяговським зображення. Про дану листівку автор малюнку дізнався із соціальних мереж. На своїй сторінці у мережі Facebook Стронговський дозволив некомерційне використання малюнку користувачами «для себе», але 19 грудня заборонив будь-яке використання малюнку. Чи правомірно було використано малюнок? Чи порушені цією партією якісь права автора?

Задача 2.

Житомирське видавництво «Палісся-Прес» уклало з іноземним автором Самсоненко І.А. договір про видання монографії. Видавництво попросило автора дещо доопрацювати твір для можливості його публікації. Видавництво надало автору на доопрацювання 6 місяців, але через 4 місяці автор раптово помер. Видавництво звернулося до спадкоємців з пропозицією доручити своєму літературному редактору доопрацювати рукопис. Спадкоємці дали згоду. Кого вважати автором випущеної у світ доопрацьованої монографії? Які права перейшли у спадок?

Задача 3.

У 2016 році українське видавництво «Преміум друк» опублікувало навчальний посібник «Інноваційна діяльність» німецьких авторів Несика А.Ф. та Підвального С.М. У 2018 році видавництво «Люкс +» переклало посібник згідно з договором, укладеним тільки з одним із двох авторів – Підвальним С.М. «Преміум друк» подав позов до суду про визнання договору з «Люкс +» недійсним, вилучення контрафактних примірників твору і відшкодування шкода за порушення авторських прав. Чи правомірні вимоги «Преміум друк»? Чи мав право Підвальний С.М. дозволяти передрук книги без узгодження?

Задача 4.

До 40 річчя російського державного підприємства «Державний лазерний полігон «РАЙДУГА» видавництвом «ВІТ – прінт» було видано книгу. У книзі було використано фотографії з видами природи околиць міста. Колишній працівник підприємства «РАЙДУГА» Сорокін О. помітив, що деякі фотографії схожі на його власні фото. При детальному розгляді він помітив, що на одній з фотографій присутній «водяний знак» сайту Сорокіна <http://www.electrosad.ru>. Фотографії О.Сорокіна були розміщені на його власному сайті в розділі «Мої шпалери та фото» та доступні для скачування. У переліку авторів книги, ім'я Сорокіна не згадане, а автором фотографій значиться Хромов А.В. Чи може Сорокін довести, що його права порушені, якщо так, то які і яким чином?

Задача 5.

Англійське видавництво підписано з авторами Данилкіним Б.В., Воронцем І.Г. та Тусмановим Р.К. договори про видання написаного ними підручника. У випущеному підручнику імена авторів вказані не бути. У відповідь на претензії авторів, видавництво відповіло, що згідно з умовами договору, не брало на себе зобов'язання вказувати їх імена. Чи правомірна така ситуація?

Задача 6.

Український фотограф Майстренко О.В. створив фото, які були використані при рекламі одягу італійської швейної фабрики. Побачивши цю рекламу Майстренко О.В. почав вимагати від адміністрації фабрики укладення з ним угоди на використання його фото. Адміністрація відхилила вимоги, посилаючись на те, що дані фото були вільно розміщені в мережі Інтернет. Хто має рацію в цьому спорі та як його вирішити?

Задача 7.

Фотограф Сергій Степаненко у одному з підземних переходів м. Харкова помітив рекламу "Ломбард ЗАТ "Грантполіс і компанія". Рекламний плакат містив фотографію нічного м.

Харків, подібну до фото зробленого Степаненком. Замовником реклами значився "Ломбард ЗАТ Грантполіс і компанія", виконавець – невідомий. Чи правомірною така ситуація? Хто повинен понести відповідальність, яку і чому?

Задача 8.

В мережі Інтернет на декількох сайтах, було розміщено електронну книгу «Мистецтво фотографії», видану видавництвом «Преміум стиль». Ні автори книги, ні видавництво не давали згоди на вільне використання книги. Чиї та які саме права порушені?

Задача 9.

Композитор Музиченко В.В, та поет Плетньов О.А. створили декілька пісень, які були виконані в концертному залі. Польське видавництво «Прес» звернулося до авторів з пропозицією про видання цих пісень. З ким із авторів повинен бути укладений цей договір, якщо видавництво має намір водночас видати ноти з текстом, а також ноти і текст окремо?

Задача 10.

Підприємство швидкого харчування замовило рекламній фірмі «Креатив» рекламний ролик. У ролику було використано кадр з фільму «Операція И та інші пригоди Шурика» «Хто не працює, той їсть. Учись студент». Авторі ролику не отримували згоди авторів фільму на використання уривку, мотивуючи це тим, що використовувався не весь фільм, а лише кадр з однією фразою. Чи правильно вчинили розробники реклами? Обґрунтуйте свою відповідь.

Задача 11.

Продюсерська компанія «Форвард-фільм», власник виключних прав на серіал «Вулиці розбитих ліхтарів», звернулася до суду з позовом про порушення авторських прав виробником серіалу «Опера» (ТОВ «Фенікс-фільм»), заявивши, що «Фенікс-фільм» порушив виключні права позивача, так як серіал «Опера» є переробкою серіалу «Вулиці розбитих ліхтарів» і для його створення необхідно було отримати дозвіл «Форвард-фільм». До того ж у серіалі присутні ті ж актори і їх герої, що і в «Вулицях розбитих ліхтарів». Відповідач заявив, що заключив договір зі сценаристом, який і створив сценарій серіалу «Опера», що є новим і оригінальним твором. Чи є порушником «Фенікс-фільм»? Чому?

Навчально-наукова література:

1. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах / за ред. А.С. Довгерта. Книга 1: Нормативні акти і документи. Європейська інтеграція України / Уклад. Р.В. Дроб'язко. К.: Видавничий дім «ІнЮре», 2011. 520 с.
2. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах / за ред. А.С. Довгерта. Книга 2: Виступи, статті європейських спеціалістів. К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2011. 460 с.
3. Андрощук Г. Модернізація Закону про авторське право Канади // Інтелектуальна власність. 2014. № 8.
4. Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право. К.:КНТ, 2015.
5. Авторське право і суміжні права: Європейський досвід: У 2-х книгах / За ред. А. С. Довгерта. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2017.
6. Вахонєва Т.М., Гаркава А.С. Особливості правової охорони та захисту авторських та суміжних прав в Україні // Порівняльно-аналітичне право. 2013. №3-2. С.112-117.

7. Верес І. Поняття організації колективного управління // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. Матеріали XXI звітної науково-практичної конференції. Частина 1. Львів. 2015 р. С. 183-185. URL: http://law.lnu.edu.ua/uploads/media/konferencija_2015_chastina_1_01.pdf
8. Калениченко П. А. Проблеми охорони авторського і суміжних прав у мережі інтернет // Часопис Київського університету права. Київ. 2009. № 2. С.192-199.

Нормативно-правові акти та Міжнародні договори:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 № 8073-X // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
5. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 № 2341-III // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
6. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
7. Закон України від 21.04.1993 № 3116-XII «Про охорону прав на сорти рослин» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
8. Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
9. Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII «Про охорону прав на промислові зразки» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
10. Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
11. Закон України від 15.12.1993 № 3691-XII «Про племінну справу у тваринництві» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
12. Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII «Про авторське право і суміжні права» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
13. Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР «Про захист від недобросовісної конкуренції» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
14. Закон України від 11.01.2001 № 2210-III «Про захист економічної конкуренції» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
15. Закон України від 5.11.1997 № 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
16. Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV «Про охорону прав на зазначення походження товарів» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
17. Закон України від 23.03.2000 № 1587-III «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

18. Закон України від 17.01.2002 № 2953-III «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
19. Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII «Про судову експертизу» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
20. Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII «Про Антимонопольний комітет України» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
21. Директива ЄС 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 р. про координацію певних положень, визнаних законами, правилами, та адміністративних заходів у державах- членах, що стосуються телевізійного мовлення // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
22. Директива ЄС 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних програм // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
23. Директива ЄС 92/100/ЄЕС від 19 листопада 1992 р. про право на прокат, право на позичку і деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
24. Директива ЄС 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
25. Директива ЄС 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
26. Директива ЄС 96/9/ЄС від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
27. Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
28. Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
29. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

Тема 4

Патентне право ЄС

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми слід дослідити поняття та об'єкти патентного права за законодавством країн ЄС. Визначити порядок отримання патенту на об'єкти патентного права за законодавством країн ЄС. Окреслити права та обов'язки, що випливають з патенту. Дослідити питання припинення чинності патенту та визнання його недійсним за законодавством країн ЄС.

Практичні завдання:

Вкажіть повну вартість правової охорони об'єктів патентного права (від плати за подання заявки до збору за підтримку правової охорони за останній рік чинності патенту) за законодавством країн ЄС.

Складіть розгорнуту схему етапів набуття прав на об'єкти патентного права за законодавством країн ЄС на прикладі двох, трьох країн.

Складіть розгорнуту схему суб'єктів патентного права за законодавством країн ЄС.

Складіть розгорнуту схему об'єктів патентного права та їх видів.

Задачі:

Задача 1.

Німецький винахідник Фантазьоров В.І. працював над розробкою нового біорегулятора. Так як терміни виконання роботи були обмежені, розуміючи, що він не встигає виконати роботу вчасно, Фантазьоров В.І. звертається до знайомого українського інженера Завидкина І.І. за допомогою у виготовленні креслень окремих елементів пристрою. В процесі підготовки документів для видачі патенту на винахід Завидкин І.І. почав претендувати на статус співавтора. Фантазьоров В.І. йому відмовив. Хто правий у ситуації, що склалася? Обґрунтуйте свою відповідь.

Задача 2.

При реєстрації товариства з обмеженою відповідальністю державний реєстраційний орган відмовив в реєстрації, мотивуючи це тим, що до статутного фонду Товариства включені права на промислові зразки іноземців, вартість яких не можна оцінити. Промислові зразки розроблені одним із засновників і планувалися для використання в процесі діяльності Товариства. Чи правомірна така ситуація? Чи мав право державний реєстраційний орган відмовити в реєстрації? Чи можна здійснити оцінку майнових прав на промисловий зразок?

Задача 3.

Французька фірма «А» отримала патент на прилад для ремонту безкамерних шин із застосуванням спеціальних гумових пробок. Дві інші фірми (українська та французька «В» і «С») почали виробляти і поставляти на ринок аналогічні пробки. Чи мають право фірми «В» і «С» виробляти ці пробки без відповідних документів, адже це не сам прилад? Так/ні, обґрунтуйте відповідь.

Задача 4.

Вірговський П.Р., науковий співробітник Інституту фармакологічних досліджень, виконуючи завдання директора інституту Петровського Т.І. про розробку нових знеболюючих засобів, створив аерозольний знеболюючий засіб широкого спектру дії. Так як засіб був створений працівником у зв'язку з виконанням службових обов'язків, то право на отримання патенту належить працедавцю. У оформленій заявці на отримання патенту патентовласником визначено Петровського Т.І., так як винахід є службовим. Чи правильно була оформлена заявка? Чи допущено порушення прав інтелектуальної власності? Якщо так, то які і ким? Кому належать майнові і немайнові права на винахід згідно із законодавством України?

Задача 5.

10 серпня 2018 року власник приватного підприємства Каркич В.І. уклав договір з польським інженером Володимиром А.П. щодо створення моделі магазинної стійки для продажу газет та журналів. Осінню 2018 року замовник помирає, після чого до нотаріальної контори звертається син померлого Каркич А. В. із заявою про видачу свідоцтва про право на спадщину на використання корисної моделі; на право присвоєння корисній моделі свого

імені; на право на перешкоджання неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності.

Чи має право Каркич А. В. на отримання відповідних прав? Якщо так, то чому?

Задача 6.

Інженер науково-дослідного інституту Кращенко К. за завданням керівника інституту почав роботу над розробкою нової системи герметизації газових свердловин. Після закінчення роботи, Кращенко К. відвідував керівництво про реалізацію проекту та про необхідність отримання патенту на винахід. Впродовж півроку керівництво не подавало заявки на винахід. Інженер, який хвилювався, що хтось може розробити аналогічний спосіб герметизації вирішив подати заявку до Укрпатенту самостійно. Дізнавшись про наміри Кращенко К., керівник попередив його, що винахід розроблений в межах виконання службових обов'язків і належить науково-дослідному інституту, тому інженер не має права патентувати його самостійно. Хто правий у даній ситуації? Обґрунтуйте відповідь.

Задача 7.

Іспанський технолог Кравчик В. розробив нову упаковку для молочних виробів, що дозволяє краще зберігати продукти, та запатентував її. Через деякий час у магазині, він побачив польський йогурт у аналогічній за властивостями упаковці. Кравчик В. звернувся до фірми-виробника з вимогою зупинити продаж продукції, так як вона порушує його права інтелектуальної власності та компенсувати йому збитки. Однак фірма-виробник заявила, що здійснює виробництво на законних підставах і має всі документи, які підтверджують, що аналогічна упаковка була створена польськими винахідниками. Тому вони мають всі права на реалізацію своєї продукції, в тому числі і закордоном. Хто правий у ситуації, що склалася?

Задача 8.

ПП «Оберіг» протягом тривалого часу працювало у сфері охоронних послуг, мало зареєстроване фірмове найменування, яке було добре відоме. Через певний час, у встановленому законом порядку, іншими засновниками було зареєстровано підприємство з аналогічною назвою ПП «Оберіг», основною діяльністю якого було надання медичних та лабораторних послуг. Охоронне підприємство звернулося до керівництва медичного з вимогою припинити використання їх фірмового найменування. Медичне ж підприємство відповіло, що не порушує предметні границі діяльності першого підприємства, тому має право на використання фірмового найменування. Чи правомірне використання назви медичним підприємством?

Задача 9.

У 2018 році польське підприємство «Домашній затишок» зареєструвало свій знак для товарів і послуг. Невдовзі керівництво підприємства звернулося до суду із позовом до українського підприємства «Затишок» з вимогою про визнання незаконним використання знаку для товарів і послуг та припинення такого використання, оскільки воно порушує їх права інтелектуальної власності.

Чи правомірно використання підприємством «Затишок» цієї назви і чому?

Навчально-наукова література:

1. Андрощук Г.А., Работягова Л.И. Патентное право: правовая охрана изобретений. Уч. Пособие. К., 2019.
2. Андрощук Г. О. Патентне право: міжнародно-правове регулювання [Текст] : монографія / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. 480 с.
3. Андрощук Г. О. Патентні системи та законодавство країн СНД і Балтії. Ч. 2 [Текст] : збірник нормативно-правових актів / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. 408 с.
4. Бондаренко О.О. Щодо проблем правової охорони промислових зразків в Україні // Часопис Київського університету права. 2013. № 2. С.241-244. URL: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2013_2/241.pdf
5. Бочарова Н. Права інтелектуальної власності ЄС. Гармонізація з національним законодавством // Віче. 2006. №13. URL: <http://www.viche.info/journal/278/>
6. Бованенко Т. В. Складання та подання заявки на видачу патенту України на промисловий зразок: Практичний посібник. К., 2016. 40 с.
7. Богуславский М.М. Международная охрана промышленной собственности. М. 1967.
8. Блинников В.И. Комментарий к евразийскому патентному законодательству. К.,1997.
9. Давид Л.Л. Проблемы вдосконалення судового захисту суб'єктивних цивільних прав на промисловий зразок // Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 3-1. С.120-122. URL: http://www.pap.in.ua/3-1_2013/3/Davyd%20L.L..pdf
10. Демченко Т. С. Правове регулювання промислової власності в Європі та в Україні: Принципи побудови та шляхи зближення. К.: Вид-во «Преса України», 2015.

Нормативно-правові акти та Міжнародні договори:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 № 8073-X // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
5. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 № 2341-III // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
6. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
7. Закон України від 21.04.1993 № 3116-XII «Про охорону прав на сорти рослин» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
8. Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
9. Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII «Про охорону прав на промислові зразки» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
10. Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

11. Закон України від 15.12.1993 № 3691-ХІІ «Про племінну справу у тваринництві» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
12. Закон України від 23.12.1993 № 3792-ХІІ «Про авторське право і суміжні права» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
13. Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР «Про захист від недобросовісної конкуренції» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
14. Закон України від 11.01.2001 № 2210-ІІІ «Про захист економічної конкуренції» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
15. Закон України від 5.11.1997 № 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
16. Закон України від 16.06.1999 № 752-ХІV «Про охорону прав на зазначення походження товарів» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
17. Закон України від 23.03.2000 № 1587-ІІІ «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
18. Закон України від 17.01.2002 № 2953-ІІІ «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
19. Закон України від 25.02.1994 № 4038-ХІІ «Про судову експертизу» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
20. Закон України від 26.11.1993 № 3659-ХІІ «Про Антимонопольний комітет України» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
21. Директива ЄС 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 р. про координацію певних положень, визнаних законами, правилами, та адміністративних заходів у державах- членах, що стосуються телевізійного мовлення // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
22. Директива ЄС 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних програм // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
23. Директива ЄС 92/100/ЄЕС від 19 листопада 1992 р. про право на прокат, право на позичку і деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
24. Директива ЄС 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
25. Директива ЄС 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
26. Директива ЄС 96/9/ЄС від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
27. Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
28. Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

29. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

Тема 5

Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг в країнах ЄС

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми студентам необхідно окреслити особливості здійснення прав інтелектуальної власності на комерційне найменування, торговельну марку, географічне зазначення за законодавством країн ЄС. Визначити поняття торговельної марки, комерційного найменування та географічного зазначення та порядок надання останнім правової охорони за законодавством країн ЄС, а також, припинення прав у власників охоронних документів на інших осіб на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг.

Практичні завдання:

Складіть розгорнуту схему етапів набуття прав на торговельну марку за.

Складіть розгорнуту схему етапів набуття прав на географічне зазначення.

Складіть розгорнуту схему видів торговельних марок.

Задачі:

Задача 1.

Українське підприємство "Гонг" уклало договір про постачання моторної олії "МОБІ" з німецькою фірмою "МОБІ SPA". Відповідно до договору фірма "МОБІ SPA", власник свідоцтва на знак для товарів і послуг в Україні за класом 03 МКТУ, постачає товар, гарантує його якість і дає дозвіл підприємству "Гонг" використовувати його знак на умовах виключно ліцензії на строк 5 років. При цьому підприємству "Гонг" дозволяється ввозити продукцію фірми "МОБІ SPA" на територію України, пропозицію до продажу, проведення рекламної компанії, продаж товару, а також надання права на використання знаку третім особам для продукції фірми "МОБІ SPA". Договір був представлений на реєстрацію в Державний департамент інтелектуальної власності. У реєстрації договору було відмовлено на підставі того, що власник знака не має реєстрації за класом 35. Питання: Права, надані власникові свідоцтва. Правомірність відмовлення в реєстрації. Структура ліцензійного договору. Особливість ліцензійного договору на товарний знак.

Задача 2.

Німецька фірма "Рейн", що утвердилася у м. Кіровограді, за відповідним дозволом займалась виготовленням і реалізацією свинячої шинки. 15 вересня 2014 року фірма подала у Патентне відомство заявку на надання права використання вже зареєстрованого найменування місця походження товару у Кіровоградській області: "Кіровоградська шинка". Обґрунтовуючи таке зазначення, фірма вказала, що технологія виготовлення нею свинячої шинки відповідає технології виготовлення "Кіровоградської шинки". Але на запит експертизи Патентного відомства фірма "Рейн" не змогла надати документ, що підтверджує її право на заявлене найменування місця походження товару у країні його походження – Україні. Чому фірма "Рейн" не змогла надати Патентному відомству документ, що підтверджує її право на заявлене найменування місця походження товару у країні його походження – Україні? Чи

зобов'язана фірма мати такий документ? Яким має бути рішення Патентного відомства за заявкою фірми?

Задача 3.

Підприємство "Сиріус" 25.01.2016 подало в Український інститут промислової власності (Укрпатент) заявку на комбінований знак для товарів і послуг ЛОТОС + зображення за переліком товарів, що відносяться до класів МКТУ 2,3,4. За заявкою була встановлена дата подачі і проведена експертиза по формальних ознаках. Заявникові було направлено відповідне повідомлення. Керівництво підприємства 22.03.2016 звернулося в Укрпатент із клопотанням про проведення за заявкою експертизи у найкоротші терміни, мотивуючи своє прохання необхідністю подачі міжнародної заявки для захисту експортної продукції. Керівництво Укрпатента пішло назустріч заявникові і 28.06.2010 після проведення експертизи було винесене рішення про реєстрацію знака. У встановленому порядку відомості про видачу свідоцтва були опубліковані, була здійснена державна реєстрація і видане свідоцтво на знак для товарів і послуг. Підприємство розгорнуло широку рекламну компанію своїх товарів, подало заявку на міжнародну реєстрацію, затративши на ці заходи більш 500 тис. грн. 29.06.2016 в Укрпатент надійшла заявка на знак для товарів і послуг від польської фірми "Сонечко" на словесний знак ЛОТОС за переліком товарів, що відносяться до класів МКТУ 2,3,4.02.09.2016 від заявника було отримане клопотання про витребування пріоритету за заявкою, поданою в Республіці Польща 24.01.2016. Можливе рішення Укрпатента за заявкою фірми "Сонечко". Опишіть можливий розвиток подій, спрогнозуйте наслідки для заявника - фірми "Сонечко", власника свідоцтва - підприємства "Сиріус", Укрпатента.

Задача 4.

Заявник при подачі заявки на знак для товарів і послуг по класах 20, 40, 42 Міжнародної класифікації товарів і послуг вказав, що бажає скористатися пріоритетом знака, використаного на виставці для меблів і інших виробів з дерева. Ярмарок-виставка проходила у Ватутинському районі м. Києва й організатором її була районна адміністрація. 1. Можливе рішення експертизи. Вимоги, які повинен виконати заявник для витребування виставочного пріоритету. Поняття "виставочного пріоритету" з погляду Паризької конвенції по охороні промислової власності.

Навчально-наукова література:

1. Каляшин В. О. Интеллектуальная собственность (Исключительные права): Учебник для вузов. М.: НОРМА (Издательская группа НОРМА-ИНФРА-М), 2010.
2. Капіца Ю. Напрямки адаптації законодавства України у сфері охорони інтелектуальної власності до законодавства Європейського Союзу // Право України. – 2015. №1. С. 66–70
3. Капіца Ю. Гармонизация прав интеллектуальной собственности в Европейском Союзе и вопросы адаптации законодательства Украины к стандартам ЕС // Проблемы гармонизации законодательства Украины и стран Европы/ Под ред. Е.Б. Кубко, В.В. Цветкова. К.: Юринком Інтер, 2013. С. 513–536.
4. Капіца Ю.М. Забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в Європейському Союзі / Ю.М. Капіца // Інтелектуальний капітал. 2015. № 4. С. 3-11.

5. Кожарська І. Охорона знаків для товарів і послуг в ЄС /І. Кожарська // Інтелектуальна власність. 2012. № 6. С. 6-11.
6. Комзюк Л.Т. Деякі проблеми гармонізації авторського права ЄС / Л.Т. Комзюк// Теорія і практика інтелектуальної власності. 2018. № 5. С. 59-64.
7. Марушева О. Форми захисту прав на торговельну марку // Влада. Людина. Закон. 2013. № 2 (113). С.51-54. URL: <http://vlz.in.ua/uploads/File/pdf/St/2013-s/2013-2s/Maruheva.pdf>
8. Мироненко Н. М. Правовая охрана товарных знаков, фирменных наименований и географических указаний в Германии. К.: Таксон, 1997.

Нормативно-правові акти та Міжнародні договори:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 № 8073-X // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
5. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 № 2341-III // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
6. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
7. Закон України від 21.04.1993 № 3116-XII «Про охорону прав на сорти рослин» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
8. Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
9. Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII «Про охорону прав на промислові зразки» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
10. Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
11. Закон України від 15.12.1993 № 3691-XII «Про племінну справу у тваринництві» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
12. Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII «Про авторське право і суміжні права» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
13. Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР «Про захист від недобросовісної конкуренції» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
14. Закон України від 11.01.2001 № 2210-III «Про захист економічної конкуренції» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
15. Закон України від 5.11.1997 № 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
16. Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV «Про охорону прав на зазначення походження товарів» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

17. Закон України від 23.03.2000 № 1587-III «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
18. Закон України від 17.01.2002 № 2953-III «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
19. Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII «Про судову експертизу» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
20. Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII «Про Антимонопольний комітет України» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
21. Директива ЄС 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 р. про координацію певних положень, визнаних законами, правилами, та адміністративних заходів у державах- членах, що стосуються телевізійного мовлення // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
22. Директива ЄС 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних програм // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
23. Директива ЄС 92/100/ЄЕС від 19 листопада 1992 р. про право на прокат, право на позиčku і деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
24. Директива ЄС 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
25. Директива ЄС 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
26. Директива ЄС 96/9/ЄС від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
27. Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
28. Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
29. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

Тема 6

Правова охорона інших об'єктів прав інтелектуальної власності в країнах ЄС

Методичні рекомендації: в процесі підготовки до семінарського заняття студентам потрібно визначити зміст прав інтелектуальної власності на нетрадиційні об'єкти прав інтелектуальної власності та проаналізувати особливості правової охорони та реалізації останніх за законодавством країн ЄС.

Необхідно звернути увагу на загальні підходи до наукових відкриттів та його ознаки. Визначити критерії охороноздатності раціоналізаторської пропозиції і топографії

інтегральної мікросхеми. Проаналізувати порядок набуття та здійснення прав інтелектуальної власності на сорт рослин та породи тварин (селекційні досягнення).

Питання для обговорення:

1. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття в країнах ЄС.
2. Право інтелектуальної власності на компонування інтегральних мікросхем в країнах ЄС.
3. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію в країнах ЄС.
4. Право інтелектуальної власності на селекційні досягнення (сорта рослин, породи тварин).

Практичні завдання:

Окресліть правову природу наукового відкриття.

Складіть розгорнуту схему етапів набуття права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.

Задачі:

Задача 1.

Під час приватної поїздки в Румунію Кузьма привіз звідти мішок нового сорту пшениці і став його розводити у колективному сільськогосподарському підприємстві “Сеньків”. Урожайність була набагато вище середньої по району. Спільно з агроуніверситетом були проведені випробування, і через 6 років подана заявка на отримання патенту на новий сорт пшениці. Після проведення випробувань було видано патент на новий сорт пшениці, який вже був широко розповсюджений і вивозився в ряд країн. Румунські вчені заявили позов про визнання патенту недійсним. У позові суд відмовив. На цьому прикладі з’ясуйте ознаки патентоздатності нових сортів рослин та порядок їх патентування. Яке рішення повинен винести суд?

Задача 2.

Слюсар заводу Б. вдосконалив схему блокування реле і подав заяву з проханням визнати цю схему раціоналізаторською пропозицією, що і було зроблено. Пропозицію успішно впровадили у виробництво, а Б. виплатили авторську винагороду. Через рік, перебуваючи у відрадженні, Б. довідався, що на іншому заводі застосовується схема блокування, тотожна тій, що розробив він, але оформлена на ім’я інженера Ю.. Вважаючи, що в даному випадку порушено його право на раціоналізаторську пропозицію, Б. подав позов до суду, вимагаючи визнати його єдиним автором нової схеми блокування реле. Як визначається новизна раціоналізаторської пропозиції? Яке рішення у даній ситуації винесе суд?

Навчально-наукова література:

1. Основи правової охорони інтелектуальної власності в Україні За ред. Проф. Підпригори О.А. «Вид. Дім ІН ЮРЕ», Київ. 2013.
2. Пічкур О. Проблемні питання охорони прав на сорти рослин — нетрадиційні об’єкти права інтелектуальної власності // Інтелектуальна власність. 2014. № 2. С.3-9; № 3. С. 20-26.
3. Пічкур О. Проблемні питання охорони прав на сорти рослин та захисту прав селекціонерів // Інтелектуальний капітал. 2014. № 4. С 27-36; №5. С. 3-11.
4. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю. М. Капіци: кол. авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін.

- К.: Видавничий Дім «Слово», 2016.
5. Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті Європейської інтеграції: Прохоров-Лукін Г., Кириченко І. Судова експертиза як невід’ємна складова ефективного захисту прав інтелектуальної власності //Юридичний журнал. 2015. № 2. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1585>
 6. Каляшин В. О. Интеллектуальная собственность (Исключительные права): Учебник для вузов. М.: НОРМА (Издательская группа НОРМА-ИНФРА-М), 2010.
 7. Капіца Ю. Напрямки адаптації законодавства України у сфері охорони інтелектуальної власності до законодавства Європейського Союзу // Право України. 2015. №1. С. 66–70.
 8. Капіца Ю. Гармонизация прав интеллектуальной собственности в Европейском Союзе и вопросы адаптации законодательства Украины к стандартам ЕС // Проблемы гармонизации законодательства Украины и стран Европы/ Под ред. Е.Б. Кубко, В.В. Цветкова. К.: Юринком Інтер, 2013. С. 513–536.
 9. Капіца Ю.М. Забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в Європейському Союзі / Ю.М. Капіца // Інтелектуальний капітал. 2015. № 4. С. 3-11.

Нормативно-правові акти та Міжнародні договори:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 № 8073-X // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
5. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 № 2341-III // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
6. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
7. Закон України від 21.04.1993 № 3116-XII «Про охорону прав на сорти рослин» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
8. Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
9. Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII «Про охорону прав на промислові зразки» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
10. Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
11. Закон України від 15.12.1993 № 3691-XII «Про племінну справу у тваринництві» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
12. Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII «Про авторське право і суміжні права» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
13. Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР «Про захист від недобросовісної конкуренції» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

14. Закон України від 11.01.2001 № 2210-III «Про захист економічної конкуренції» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
15. Закон України від 5.11.1997 № 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
16. Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV «Про охорону прав на зазначення походження товарів» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
17. Закон України від 23.03.2000 № 1587-III «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
18. Закон України від 17.01.2002 № 2953-III «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
19. Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII «Про судову експертизу» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
20. Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII «Про Антимонопольний комітет України» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
21. Директива ЄС 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 р. про координацію певних положень, визнаних законами, правилами, та адміністративних заходів у державах- членах, що стосуються телевізійного мовлення // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
22. Директива ЄС 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних програм // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
23. Директива ЄС 92/100/ЄЕС від 19 листопада 1992 р. про право на прокат, право на позиčku і деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
24. Директива ЄС 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
25. Директива ЄС 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
26. Директива ЄС 96/9/ЄС від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
27. Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
28. Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
29. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

Навчально-наукова література:

1. Інтелектуальне право України / за заг. ред. проф. О.С.Яворської. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016 р. 608 с.
2. Абдуліна І. Прецедентне рішення Верховного Суду США щодо захисту прав інтелектуальної власності // Інтелектуальна власність. 2013. № 3.
3. Аврамова О.Є., Разіна О.І. Проблеми захисту авторських прав в інтернеті // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. Харків: НТУ «ХПІ», 2013. № 6(980). – С. 26-29.
4. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах / за ред.А.С. Довгерта. Книга 1: Нормативні акти і документи. Європейська інтеграція України / Уклад. Р.В. Дроб'язко. К.: Видавничий дім «ІнЮре», 2010. 520 с.
5. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах / за ред.А.С. Довгерта. Книга 2: Нормативні акти і документи. Європейська інтеграція України / Уклад. Р.В. Дроб'язко. К.: Видавничий дім «ІнЮре», 2010. 460 с.
6. Андрощук Г. Модернізація Закону про авторське право Канади // Інтелектуальна власність. 2014. № 8.
7. Андрощук Г. Несподіване рішення італійського суду: Gucci v. Guess // Інтелектуальна власність. 2014. № 2.
8. Андрощук Г. Правова охорона географічних зазначень і найменувань місць походження товару за регламентом ЄС / Г. Андрощук // Інтелектуальна власність. 2003. № 7. С 26-32.
9. Андрощук Г.А., Работягова Л.И. Патентное право: правовая охрана изобретений. Уч. Пособие. К., 1999.
10. Андрощук Г.О. Правова охорона програмного забезпечення (комп'ютерних програм і баз даних): монографія / Г. О. Андрощук, С. А. Петренко. К.: НДІ ІВ НАПрНУ. 2013. 300 с.
11. Андрощук Г.О. Державне регулювання відносин у сфері службового винахідництва : монографія / Г. О. Андрощук. К. : НДІ ІВ НАПрНУ. 2013. 236 с.
12. Андрощук Г. О. Патентне право: міжнародно-правове регулювання [Текст]: монографія / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. 480 с.
13. Андрощук Г. О. Патентні системи та законодавство країн СНД і Балтії. Ч. 2 [Текст] : збірник нормативно-правових актів / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. 408 с.
14. Авторское право и смежные права. под ред. Г.И.Миронюка, В.С.Дробязко. Издательский дом Ин-ЮРЕ, К. 2011.
15. Атаманова Ю. Право інтелектуальної власності: система міжнародно-правового регулювання. Х.: ДИВ, 2014.
16. Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право. К.:КНТ, 2015.
17. Авторське право і суміжні права: Європейський досвід: У 2-х книгах / За ред.А. С. Довгерта. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001.
18. Андрощук Г. А., Работягова Л. И. Патентное право: правовая охрана изобретений: Учеб. пособ. 2-е изд., перераб. и доп. К.: МАУП, 2011.
19. Бачун О. Досудова підготовка справ щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності // Юридичний журнал. 2012. № 1. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=380>

20. Бондаренко О.О. Щодо проблем правової охорони промислових зразків в Україні // Часопис Київського університету права. 2013. № 2. – С.241-244. URL: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2013_2/241.pdf
21. Бочарова Н. Права інтелектуальної власності ЄС. Гармонізація з національним законодавством // Віче. 2016. № 13. URL: <http://www.viche.info/journal/278/>
22. Берзін П. С Незаконне використання засобів індивідуалізації учасників господарського обороту, товарів та послуг. К.: Атака, 2015.
23. Белов В. В., Виталиев Г. В., Денисов Г. М. Интеллектуальная собственность. Законодательство и практика его применения. М.: Юристь, 2012.
24. Бованенко Т. В. Складання та подання заявки на видачу патенту України на промисловий зразок: Практичний посібник. К., 2016. 40 с.
25. Блинников В.И. Комментарий к евразийскому патентному законодательству. К.,2007.
26. Беліков О. Забезпечення позову в цивільному судочинстві // Юридичний журнал. 2007. № 3. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2610>
27. Бутнік-Сіверський С.О. Спадкування прав інтелектуальної власності: Монографія / С.О. Бутнік-Сіверський. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ “Лазуріт - Поліграф”. 2012. 213 с.
28. Бутнік-Сіверський О. Б., Борко Ю. Л. та ін. Теоретичні та методологічні засади оцінки вартості інтелектуальної власності: Монографія / О. Б. Бутнік-Сіверський, Ю.Л. Борко, І. Л. Шулпін та ін.; 2-ге видання, доп. К. : НДІ ІВ НАПрНУ. ТОВ“Лазуріт - Поліграф”, 2012. 486 с.
29. Васьковська Т. Актуальні проблеми судової експертизи промислових зразків // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2018. № 2. С.15-20.
30. Вахонєва Т.М., Гаркава А.С. Особливості правової охорони та захисту авторських та суміжних прав в Україні // Порівняльно-аналітичне право. 2013. №3-2. С.112-117.
31. Верес І. Поняття організації колективного управління // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. Матеріали XXI звітної науково-практичної конференції. Частина 1. Львів. 2015 р. С. 183-185. URL:http://law.lnu.edu.ua/uploads/media/konferencija_2015_chastina_1_01.pdf
32. Гандзюк Ю., Власов М. Особливості авторського збору (відрахувань) з виробників та імпортерів обладнання і матеріальних носіїв: європейський досвід // Інтелектуальна власність. 2019. № 12.
33. Гареев Є.Ш. Правова охорона винаходів: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Є.Ш. Гареев ; Одес. нац. юрид. акад. О., 2007. 20 с.
34. Горкуша М. Захист авторських та суміжних прав, порушених в мережі Інтернет// Інтелектуальна власність. 2014. № 6.
35. Горнісевич А. Правова охорона сортів рослин в Україні // Інтелектуальна власність. 2012. № 7-8. С 10-17.
36. Гуля С.Л., Охромєєв Ю.Г. Проблемні питання під час проведення судової експертизи зі встановлення новизни корисної моделі // URL: http://intellect.org.ua/sites/default/files/ohromeev_gulyastattya_se_pri_vstanovlenni_novizni_korisonoi_modeli.pdf
37. Давид Л.Л. Проблеми вдосконалення судового захисту суб'єктивних цивільних прав на промисловий зразок // Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 3-1. С.120-122. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/3-1_2013/3/Davyd%20L.L..pdf

38. Демидович Є., Прохоров-Лукін Г. Захист авторського права і суміжних прав у кримінальному законодавстві деяких європейських країн // Інтелектуальна власність: погляд з XXI століття. 2012. URL: <http://intellect21.cdu.edu.ua/?p=310>
39. Демченко Т. С. Правове регулювання промислової власності в Європі та в Україні: Принципи побудови та шляхи зближення. К.: Вид-во «Преса України», 2015.
40. Договірні відносини щодо результатів наукової та науково-технологічної діяльності: монографія / кол. авторів: Батова В. О., Пічкур О. В., Работягова Л. І., Тверезенко О. О.; за заг. ред. О. Ф. Дорошенка; НДІ ІВ НАПрН України. К.: Інтерсервіс, 2013. 222 с.
41. Договірні форми розпоряджання майновими правами на об'єкти авторського права : монографія / кол. авторів; за наук. ред. Мироненко Н. М.; НДІ ІВ НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2014. 248 с.
42. Договори по розпорядженню майновими правами на об'єкти патентного права. Т.1 [Текст]: монографія / Колектив авторів: Г. О.Андрощук, Ю. Л. Борко, В. А. Васильєва, І. Ф.Коваль, В. М. Коссак, Б. М. Падучак, О. О. Тверезенко; за наук. ред. Мироненко Н. М.– К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. 279 с.
43. Дроб'язко В. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу / В.Дроб'язко // Питання інтелектуальної власності: Збірник наукових праць. Вип. 4. К., 2016. С. 66-113.
44. Еннан Р.Є. Правова охорона інтелектуальної власності в ЄС: передумови формування, сучасний стан, тенденції розвитку // Часопис цивілістики. Одеса. 2012. Випуск 13. С. 113-119.
45. Жаров В.О. Захист права інтелектуальної власності. Захист авторського права і суміжних прав. Захист права промислової власності. Навчальний посібник. К.: ЗАТ “Інститут інтелектуальної власності”, 2013. 64 с.
46. Інтелектуальна власність у науково-технічній сфері: методи та принципивартісної оцінки [Текст] : монографія / Г.О. Андрощук, С.А Давимука. К: Парламентське видавництво, 2014. - 304 с.
47. Калениченко П. А. Проблеми охорони авторського і суміжних прав у мережі інтернет // Часопис Київського університету права. Київ. 2019. № 2. С.192-199.
48. Капіца Ю. Напрямки адаптації законодавства України у сфері охорони інтелектуальної власності до законодавства Європейського Союзу // Право України. 2015. №1. С. 66–70
49. Капіца Ю. Гармонизация прав интеллектуальной собственности в Европейском Союзе и вопросы адаптации законодательства Украины к стандартам ЕС // Проблемы гармонизации законодательства Украины и стран Европы/ Под ред. Е.Б. Кубко, В.В. Цветкова. К.: Юринком Інтер, 2013. С. 513–536.
50. Капіца Ю.М. Забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в Європейському Союзі / Ю.М. Капіца // Інтелектуальний капітал. 2015. № 4. С. 3-11.

Нормативно-правові акти та Міжнародні договори:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 № 8073-X // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

5. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 № 2341-III // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
6. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
7. Закон України від 21.04.1993 № 3116-XII «Про охорону прав на сорти рослин» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
8. Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
9. Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII «Про охорону прав на промислові зразки» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
10. Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
11. Закон України від 15.12.1993 № 3691-XII «Про племінну справу у тваринництві» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
12. Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII «Про авторське право і суміжні права» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
13. Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР «Про захист від недобросовісної конкуренції» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
14. Закон України від 11.01.2001 № 2210-III «Про захист економічної конкуренції» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
15. Закон України від 5.11.1997 № 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
16. Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV «Про охорону прав на зазначення походження товарів» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
17. Закон України від 23.03.2000 № 1587-III «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
18. Закон України від 17.01.2002 № 2953-III «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
19. Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII «Про судову експертизу» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
20. Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII «Про Антимонопольний комітет України» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
21. Директива ЄС 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 р. про координацію певних положень, визнаних законами, правилами, та адміністративних заходів у державах- членах, що стосуються телевізійного мовлення // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
22. Директива ЄС 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних програм // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
23. Директива ЄС 92/100/ЄЕС від 19 листопада 1992 р. про право на прокат, право на позичку і деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
24. Директива ЄС 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень

- авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
25. Директива ЄС 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
26. Директива ЄС 96/9/ЄС від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
27. Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
28. Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
29. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
30. Бернська конвенція (Паризький акт 1971 р.) // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
31. Римська конвенція 1961 р. // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
32. Женевська конвенція 1974 р. // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
33. Договір ВОІВ про авторське право // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
34. Паризька конвенція, Стокгольмський акт // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
35. Договір про патентну кооперацію 1970 р. // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
36. Договір про патентне право 2000 р. // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
37. Мадридська угода 1891 р. // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
38. Мадридський протокол 1989 р. // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

